

Amsterdam, 10 december 2019

Geachte Minister Grapperhaus,

De Nederlandse regering heeft een nieuwe wet voorgesteld: de Wet Regulering Sekswork (WRS). Ik realiseer mij dat dit wetsvoorstel het resultaat is van een lang proces waar hard aan gewerkt is en als doel heeft mensenhandel en geweld tegen sekswerkers te bestrijden. **Ik ben echter van mening dat deze wet een tegengesteld effect zal hebben en de situatie rondom mensenhandel van en geweld tegen sekswerkers alleen maar zal verergeren.**

In theorie klinkt het misschien als een goede manier om de situatie van sekswerkers in de hand te houden en te verbeteren, maar **deze mate van regulering zal veel sekswerkers criminaliseren.** Zo zullen bijvoorbeeld sekswerkers die (nog) geen werk/verblijfsvergunning hebben en nog te weinig alternatieven hebben om geld te verdienen gedwongen worden om illegaal, zonder vergunning, hun werk te doen. **Helaas wordt voor hen geen opvang geboden of werk gecreëerd binnen ditzelfde voorstel. Illegaal werkende sekswerkers lopen een sterk verhoogd risico om slachtoffer te worden van mensenhandel en geweld.** Dat lijkt mij juist in strijd te zijn met het hoofddoel van de WRS.

Ook kan ik mij voorstellen dat **een groot aantal sekswerkers zich niet zal willen laten registreren omdat ze zich zorgen maken over de privacy en veiligheid van het register.** *Wat zijn de plannen om dit register te behoeden voor kwaadwillige handen?* Sekswerkers worden hiermee mogelijk blootgesteld aan een positie van afpersing en chantage en aantekeningen in dit register zullen mogelijk in het nadeel werken in de toekomst, wanneer een sekswerker bijvoorbeeld een hypotheek of verzekering wil afsluiten, of niet wil riskeren dat zijn/haar kinderen weg worden genomen. **Immers als ambtenaren degene zijn die mogen oordelen over de 'zelfredzaamheid' van een sekswerker, wie biedt dan de garantie dat hun oordeel niet verder wordt getrokken over het gehele functioneren van een sekswerker in de maatschappij?**

Ik vind een dergelijke 'zelfredzaamheids-' toets dan ook vraagstukken opwekken van onnodige, **denigrerende bureaucratie** waarbij de ambtenaar als poortwachter in een machtspositie terecht komt, en sekswerkers in een kwetsbare positie brengt waarbij hun lot onderhevig is aan de grillen van de **desbetreffende ambtenaar.** Dit wekt de nodige vragen op. *Immers, wie zijn deze ambtenaars? Zijn zij experts op het gebied van sekswork (ex-sekswerkers) en hoe worden zij opgeleid om met deze kwetsbare doelgroep om te gaan? Wat zijn de criteria om hen in deze machtspositie te zetten en op welke basis beoordelen zij of iemand een vergunning krijgt of niet? En hoe verhoudt het oordeel van de gemeente zich daarbij (en wat zijn hun criteria)? Betekent dit dat de sekswerker van gemeente naar gemeente moet verhuizen omdat verschillende gemeentes van alles vinden? En wat als iemand geen vergunning krijgt, zal men dan in beroep kunnen gaan? En brengt dit vervolgens talloze rechtzaak-kosten met zich mee?* De enige die hiervoor opdraait is natuurlijk weer de sekswerker zelf, wederom in strijd met het hoofddoel van de WRS.

Daarnaast niet te noemen de **maatschappelijke gevaren wanneer overheden gestigmatiseerde groepen gaan 'markeren', waardoor deze gedwongen de criminaliteit ingaan en vervolgens nog verder in de marge zakken,** met alle onontkoombare vervolging van dien. Dit doet mij denken aan donkere tijden enkele tientallen jaren geleden waarin een gemarginaliseerde groep met sterren werd gemarkeerd en we weten allemaal hoe dat is afgelopen.

Gesproken over de **Duitse overheid, 2 jaar geleden hebben zij een vergelijkbare wet ingevoerd. Doordat de invoerfase dermate lang heeft geduurd om alle haken en ogen te perfectioneren, zijn veel Duitse sekswerkers noodgedwongen in de criminaliteit beland,** omdat ze in die fase geen sekswork-vergunning konden bemachtigen door de lange duur van alle bureaucratische rompslomp. Het zou verstandig zijn om van deze situatie te leren om niet in dezelfde valkuilen te vallen.

Ook de **leeftijdsgrens vind ik verbazingwekkend hoog vergeleken met veel andere beslissingen die te maken hebben met zelfbeschikking over het eigen lichaam,** op veel verschillende vlakken is die grens lager (bv. abortus vanaf 15 jaar zonder toestemming ouders). Daarnaast acht de Nederlandse wet iedereen vanaf 18 jaar handelingsbekwaam. Waarom meent de Nederlandse regering dat het nodig is een uitzondering te maken voor sekswork? Zeker waar ze wel mensen rekruteert voor haar leger vanaf 17 jaar, met alle fysieke risico's en psychologische repercussies van dien.

Daarbij is de **hoogte van de boetes voor zowel de sekswerker als de klant naar mijn mening onrealistisch hoog, alsook de potentiële gevangenisstraf**. Buiten het feit om dat mensen die echt een gevaar voor de maatschappij vormen, vaak lagere gevangenisstraffen krijgen, ontmoedigen de sancties alle partijen om met elkaar in zee te gaan, wat wederom financiële gevolgen voor de sekswerker heeft. Bovendien, **straf je daarmee de sekswerker af die wel onder dwang werkt, en dus ook zonder vergunning zal moeten blijven werken en hiermee nog dieper in kluwen komt van partij die de dwang uitoefent**. Het slachtoffer straffen in plaats van de echte crimineel, lijkt mij niet de bedoeling. Ook de **straf die boven het hoofd hangt van de omgeving van de sekswerker die ervoor zorgt dat de sexwerker op een veilige manier kan werken (denk aan vrienden die helpen met transport of een oogje in het zeil houden tijdens afspraken), worden hiermee ontmoedigd, wat de sexwerker nog kwetsbaarder maakt**.

Door de **hoogte van de boete voor de sekswerker is de kans ook groot dat de gevangenisstraf het enige alternatief is, wat de sekswerker wederom als crimineel bestempeld**. Ook is het **merkwaardig dat de verantwoordelijkheid deels naar de klant gaat**; zo zou het evenals best gek zijn als een klant in een kroeg een boete krijgt omdat hij/zij niet gecontroleerd heeft of de bareigenaar een horecaverunning heeft.

Tot slot wil ik ook onder uw aandacht brengen dat sekswerk ook werk is (en altijd al bestaan heeft en zal blijven bestaan). Het recht op vrije keuze van arbeid is een mensenrecht en als zodanig vastgelegd in de Nederlandse Grondwet, de Europese Grondwet, en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. **De WRS beperkt het recht op vrije keuze van arbeid en is daarmee volgens ons strijdig met de Grondwet**.

Kortom, er is nog veel aan dit plan op te merken. Er moet mijns insziens **over betere alternatieven nagedacht worden over hoe de positie van sekswerkers te verbeteren, die onvrijwillig dit werk doen doordat ze in de mensenhandel zijn belandt. zonder daarmee voor alle sekswerkers hun beroep, welzijn en positie in de maatschappij te bemoedigen**. Ook dient er nagedacht te worden over opvang voor sekswerkers die geen vergunning (kunnen) krijgen. Vaak zijn sekswerkers mensen die geen andere baan kunnen vinden, vanwege hun afkomst, gender, opleiding of andere achterstand en is sexwerk op dat moment hun enige bron van inkomsten. **Een goed beleid lijkt mij niet louter het weghalen van een bron van inkomen, om vervolgens een mens aan zijn/haar lot over te laten**. Het vinden van **betere alternatieven kan naar mijn mening het beste door sekswerkers zelf te betrekken bij deze gesprekken**. Zij weten immers waar de behoeftes en knelpunten liggen en kunnen meedenken over oplossingen.

Ik hoop dat ik uw hiermee heb kunnen overtuigen dat het WRS voorstel meer tijd en aandacht nodig heeft, om tot een betere uitwerking te komen.

Hoogachtend,

M. Mirkovic